

POSTANOWIENIE

Dnia 4 września 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa S. sp. z o.o. w W.
przeciwko Skarbowi Państwa - Prezydentowi W.
o ustalenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 4 września 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 18 lipca 2019 r., sygn. akt VI ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od powoda S. sp. z o.o. w W. na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 5.400,- (pięć tysięcy czterysta) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powódka S. sp. z o.o. z siedzibą w W. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 18 lipca 2019 r., którym oddalono apelację od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 29 listopada 2017 r., oddalającego powództwo przeciwko Skarbowi Państwa - Prezydentowi W. o ustalenie nałożenia opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej położonej w W. przy ulicy P. za nieuzasadnione.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należyte umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub oczywista zasadność skargi kasacyjnej i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli zachodzi przynajmniej jedna z nich.

Skarżąca oparła wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania na pierwszych dwóch z wymienionych przyczyn. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) powinno w zasadzie spełniać wymagania stawiane zagadnieniu przedstawianemu Sądowi Najwyższemu przez sąd drugiej instancji, którego nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa. Wątpliwości muszą pozostawać w związku przyczynowym z rozstrzygnięciem sprawy przedstawionym w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania. Istotne zagadnienie prawne należy postawić w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by mogło być rozpatrywane w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego, a wątpliwości z nim związane muszą mieć charakter wyłącznie prawny, czyli nie mogą obejmować elementów stanu faktycznego sprawy. Kolejnym niezbędnym wymogiem jest wskazanie przepisu prawa, który wzbudził poważne wątpliwości i różnych możliwych sposobów jego interpretacji, wynikających z judykatury lub piśmiennictwa, w tym również zajęcia przez samego skarżącego stanowiska co do rozstrzygnięcia sprawy oraz przyczyn wadliwości

zaskarżonego orzeczenia. Nie jest wystarczające postawienie samych pytań do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu. Zagadnienie prawne może zostać uznane za istotne tylko wtedy, gdy Sąd Najwyższy w związku z przedstawionym problemem nie zajął stanowiska, albo wskazania przyczyn uzasadniających jego zmianę. Natomiast przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawa wymaga od skarżącego wskazania, które przepisy mają być poddane wykładni Sądu Najwyższego. Konieczny jest również opis wątpliwości związanych z wykładnią powołanych przepisów, polegający na zarysowaniu możliwych sposobów jej dokonania, wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawieniu własnej propozycji interpretacyjnej. W przypadku powoływania się na rozbieżności w orzecznictwie należy również, choćby przykładowo, wskazać orzeczenia, w których ten sam przepis prawa byłby odmiennie wykładany, przy czym nie chodzi tu o rozbieżności stanowiska sądu pierwszej i drugiej instancji, które orzekały w danej sprawie. Jeżeli jednak Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę brak interesu publicznego w przyjęciu takiej skargi.

Skarżąca podniosła, że zachodzi potrzeba dokonania wykładni przepisów art. 44 ust. 2, 3 i 4, art. 39 ust. 3 oraz art. 40 ust. 2 ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP celem wyjaśnienia, czy stanowią one *lex specialis* w stosunku do ogólnych przepisów o użytkowaniu wieczystym nieruchomości, tj. art. 238 k.c. i art. 71 ust. 1 u.g.n. a prawo nieodpłatnego użytkowania wieczystego, ustanowione na podstawie u.s.k.e.a. na mocy ugody zawartej przed komisją regulacyjną, może być przedmiotem nabycia także w zakresie zwolnienia od opłaty.

Problemy przedstawione przez skarżącą nie stanowią istotnego zagadnienia o charakterze prawnym, nie zachodzi również potrzeba dokonania wykładni wskazanych przepisów przez Sąd Najwyższy. Zachodzące pomiędzy nimi zależności można ustalić w drodze powszechnie przyjętych zasad wykładni i nie wymagają wyjaśnień przekraczających możliwości przeciętnego prawnika. Z faktu, iż wskazane przepisy ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP stanowią *lex specialis* wobec kodeksowej

regulacji użytkowania wieczystego, nie wynika, że ustanowione prawo miałoby być nieodpłatne bez względu na rodzaj podmiotu, któremu zostało zbyte. Przeciwnie, odpłatny charakter użytkowania wieczystego należy do elementów konstytutywnych tej instytucji prawnej, na co trafnie wskazał Sąd drugiej instancji w uzasadnieniu wyroku z dnia 18 lipca 2019 r., odwołując się do podstawowych reguł wykładni. Kościół Ewangelicko-Augsburski otrzymał pod tytułem darmym zbywalne prawo rzeczowe ustanowione na rzeczy cudzej jedynie ze względu na swój szczególny status i tytuł prawny nabycia, a uprawnienie nieuiszczania opłaty na przechodzi na nabywcę prawa w oparciu o czynność prawną.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania, o kosztach postępowania kasacyjnego orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy na podstawie art. 98 i 99 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 4 i § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

jw